

"A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele: lelki vérszegénységben él és hal. Teljes lelki élet zene nélkül nincs. Vannak a léleknek régiói, melyekbe csak a zene világít be."

(Kodály Zoltán: Mire való a zenei önképzőkör, 1944)

A Nagymarosi Kittenberger Kálmán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Zenei Tagozatának múltja, jelene, és jövője

Nagymaroson zenét tanulni 1964 előtt csak keveseknek volt módjuk, hiszen csak egy-egy zeneértő, zongorázni, harmonikázni, esetleg gitározni tudó helyi lakos fogadott tanulókat otthonában. Itt meg kell említeni a francia származású Fournier Alice Lilette-et, aki ezekben az években zongorát tanított. Az állami zeneoktatás elődje Munkaközösségi zeneiskola volt, melyben Madocsányi Ferencné, Ilonka néni és Holtság Károlyné tanított zongorát, Scheller Ella hegedűt. Harmonikát és fúvós hangszert a kis helyi zenekarok (pl. a Jung, a Horák zenekar) tagjai oktattak. A német nemzetiségi eredetű stájer citera hangszeren Patakfalvi Domonkos, a férfikar egyik alapítója és Maurer Jánosné sz. Trieb Anna, a férfikar „zászlóanyja” játszott szépen.

Az állami zeneiskolai oktatás kezdete 1964 szeptembere. Az akkor már nagy hírnévnek örvendő váci zeneiskola igazgatója, Cs. Nagy Tamás, kihelyezett tagozatot indított Nagymaroson húsz tanulóval, zongora, fafúvó, és hegedű tanszakokon. Leginkább Vácról és Budapestről jártak ki a zenetanárok, az elsők között Cs. Nagy Tamásné sz. Farszky Zsuzsa, Simon Mihály, Szabóky Judit, Ábrahám Balázs, Kárpáti Péter, Szentiványi Márta, és a fáradhatatlan Oromszegi Ottóné sz. Maucha Márta, aki 1965-től 1984-ig volt a „biztos pont”, akinek élete volt a nagymarosi zeneoktatás, versenyekre, fesztiválokra, különleges szereplésekre hordta növendékeit. Később megalakult a mai Kodály Zoltán Zeneiskola elődje Szobon, így onnan is jártak Marosra tanárok. Rézfúvós hangszereket ekkor kezdett (a háború idején megszűnt zenekar tervét újjáélesztve) tanítani a Nagymaros város Pro Urbe díjával kitüntetett Mayer József, és felesége, Mayer Józsefné sz. Bakki Ágnes (Ágica). A jelenlegi tanárokon kívül Nagymaroson tanítottak még: vonós tanszakon: Balázs Lajos, Balogh András, Demény Pál, Farkas Pál, Pallagi Zsuzsa, Takács Károly – hegedű; Bruszniai Margit, Nyíregyházi Ágnes, Ott Mihály – cselló; fafúvós tanszakon: Embey-Isztin Zsófia, Királyné Mundi Margit, Kiss Zsuzsanna, Paluch Erika - fuvola; Király Tibor – klarinét; Lachegyi Imre – blockflöte; Oromszegi Ottó – furulya; zongora tanszakon: Raffai Teréz, Falvay Gézáné, Dr.Gyaraki Ferencné, Kovács Péter; ütő tanszakon: Hirlemann Bertalan, ifj. Fazekas László, Müller Dénes; gitár tanszakon: Mayer Józsefné Ágica, Kecskés Péter, Raffay Zsófia; szolfézs: Csereyné Pribojszki Jolán, Fehérné Szabó Marianna, Gyarakiné Márton Magdolna, Kovács Attila, Sisak Ágnes.

1971-ben a váci zeneiskola igazgatója, Cs. Nagy Tamás felvetette, hogy a szobi járás váljon le Vácról, és Nagymaros központtal alakuljon meg, hiszen itt volt a legmagasabb a tanulók létszáma, és a legjobb a színvonal. Sajnos megfelelő támogatás hiányában ez nem sikerült, de Szob átvállalta az önálló zeneiskola beindítását, így Nagymaros, 1972. január elsejétől a Szobi Körzeti Állami Zeneiskola – majd Kodály Zoltán Zeneiskola - kihelyezett tagozataként működött tovább 1999-ig. 1972-ben zongora, fafúvó, és hegedű tanszakon folyt oktatás a szolfézs előképző mellett. 1980-ban már 94 növendéket tanított 7 zenetanár. A szobi központú iskola igazgatói voltak: Kárpáti Péter, Kovács Attila, Oromszegi Ottó, Ott Mihály, majd 1983-tól 1999-ig Várda Gyula.

1999-ben kényszerhelyzetbe került a zeneoktatás: vagy helyi keretek között egy önálló iskolában működik tovább, vagy megszűnik. Mivel a képzőművészeti-, valamint a táncoktatás már szakköri keretek között működött az iskolában, megszületett a művészeti iskola beindításának gondolata, melyet az általános iskola akkori igazgatója, Végvári Györgyi vezényelt le Kovács Kálmánné (akit mindenki Babszi-nak ismert) művészetoktatási szakértő, szaktanácsadó, valamint Ember Csaba segítségével. Így 1999. június 9-től elindult a művészeti iskola, a szobi zeneiskola jogutódjaként zeneművészeti, táncművészeti és képzőművészeti ágakban.

Jelenleg a zeneművészeti ágon átlagosan évente 120-125 gyerek tanul a következő tanszakokon: fafúvós (furulya, fuvola, piccolo, klarinét, oboa), rézfúvós (trombita, kürt, tenorkürt), billentyűs (zongora), akkordikus (gitár és ütőhangszerek), valamint szolfézs előképző. Nagy fájdalomkora, az egykor oly népszerű hegedű szak sok évvel ezelőtt megszűnt, de ígéretet kaptunk annak beindítására, amennyiben igény mutatkozik rá. Ennek felmérése jelenleg folyik.

Növendékeink számos rendezvényen vesznek részt. Novemberben az Ifjú Zenebarátok Napját ünnepeljük koncerttel, a Csillagváró családi esten decemberben szerepelhetnek, ezen kívül városi rendezvényeken, ünnepségeken, kiállítás megnyitókön kapnak lehetőséget tudásuk bemutatására. Évente egyszer minden tanszak megrendezi félévi koncertjét, melyen a tanszak minden tanulója szerepel, valamint év végén szaktanárok előtt vizsgáznak a gyerekek. A továbbképzőn való folytatáshoz Művészeti Alapvizsgát tesznek, ami legtöbbször egy külön koncert formájában történő „számadás”, az elvégzett 4-6 évről. Majdnem minden évben valamelyik hangszeres tanár megyei, vagy területi versenyre is visz gyerekeket. Idén az országos döntőbe került be egy fuvolista növendék. Segítjük a Dunakanyar Fúvóegyüttes utánpótlását, több jelenlegi, és volt növendékünk játszik az együttesben, vagy az Ifjúsági Zenekarban. Egyik legnagyobb rendezvényünk a Fialat Muzikusok Nagymarosi Találkozója, melyet a Hétszínvirág napok utódjaként minden évben a tavaszi szünet előtt rendezünk. Ezen a fesztiválon nyolc település 70-80 fiatal zenésze mutatkozik be egymásnak.

Intézményünk kiemelt célját a Pedagógiai Programunkban fogalmaztuk meg, ami az egyetemes és európai kultúra és művészet iránti nyitottság kialakítása, annak megismertetése, a népi, nemzeti (valamint nemzetiségi) hagyományok tiszteletére és szeretetére nevelés, illetve kultúránk értékeinek megőrzésére, és továbbadására való törekvés. Fontos számunkra, hogy a művészeteket nemcsak ismerő, hanem értő, befogadó, művelő és azt közvetítő felnőtteket neveljünk. Ennek jegyében évtizedekig látogatták tanulóink ifjúsági operabérlettel – szervezeten - az Erkel Színház és az Operaház előadásait. Jelenleg is évi 4 alkalommal hallgat minden zeneiskolás hangversenyt a Filharmónia szervezésében, Nagymaroson. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy növendékeink megismerjék az együttzenélés örömét, így több tanszakon működik nagyobb létszámú kamarazene-csoport. Hangversenyünket gyakran színesíti a furulya-, fuvola-, és gitárzenekar, valamint az ütős együttes.

Büszkék vagyunk, hogy a nagymarosi zeneiskolából induló növendékekből többen zenei pályára kerültek. Dr. Döbrössy János – cselló, karvezető, tanszékvezető egyetemi docens ELTE TÓK; Fehérné Szabó Marianna – ének-szolfézs szakos tanár (jelenleg a Szobi Kodály Zoltán Alapfokú Művészeti Iskola igazgatóhelyettese); Lénárd István – klarinét, (Vám és Pénzügyőrség Központi Zenekara); Lénárd Hajnalka – zongoratanár; Rácz Tamás – rézfúvós tanár; Szigeti-Benedek Gabriella – fuvolatanár, a Nagymarosi Kittenberger Kálmán Általános Iskola és AMI zenei munkaközösségének vezetője; Ujvári Gábor, az Arany Diplomás és Pro Urbe díjas Dunakanyar Fúvóegyüttes jelenlegi karnagya, rézfúvós művésztanár; Zoltainé Szabó Ildikó – ének-zene, és szolfézs tanár (jelenleg a Szobi Kodály Zoltán AMI tanára, és a nagymarosi katolikus templom kántora); Balázs Lajos - hegedű (mestervizsgás hangszerkészítő).

A zeneművészeti ágon jelenleg tanító hangszeres tanárok: Kis Judit, Lénárdné Patai Zsuzsanna és Gulyás Kornélia (zongora); Pozsgainé Lados Katalin, Szigeti-Benedek Gabriella (fafúvó); Rácz Tamás (rézfúvó); László Béla (gitár); Oláh Norbert (ütő). Szolfézs tanár: Bajor Zsuzsanna, korrepetitor: Vidi Andrea.

Iskolánk a szobi tankerülethez tartozik. Kitűnő az együttműködés az intézmények között, zenész végzettségű tankerületi igazgatónk, Verebélyi Ákos rendszeresen részt vesz zenei rendezvényeinken, és mindenben segíti munkánkat. Szintén kitűnő kapcsolatot ápolunk a minket körülvevő települések zeneiskolaival, külön kiemelve a Szobi Kodály Zoltán Alapfokú Művészeti Iskolát.

Iskolánk nagy érdeme a „megtartó erő”. Növendékeink körében kicsi a fluktuáció, sokan végigjárják az egész tanszakot, ami 10 évnél is többet jelent. Tavaly két zongorista búcsúzott Művészeti Záróvizsgával. Legtöbb növendékünk leteszi a 6. évfolyam végén a Művészeti Alapvizsgát. Célunk ennek a „megtartó erőnek” a folytatása, mindemellett a tehetségek felismerése, és útjuk egyengetése, valamint Kodály Zoltán szavaival élve: *" Az iskolában úgy tanítani az éneket és zenét, hogy ne gyötrellem, hanem gyönyörűség legyen a tanulónak, s egész életére beleoltsa a nemesebb zene szomját... Sokszor egyetlen élmény egész életére megnyitja a fiatal lelket a zenének. Ezt az élményt nem lehet a véletlenre bízni: ezt megszerezni az iskola kötelessége."*

Szigeti-Benedek Gabriella

Források:

- Dr Erdélyi Sándor, Szabó Katalin: A zenei nevelés múltja és jövője (Váci Nyomda Kft, 1994)
- A Nagymarosi Kittenberger Kálmán Általános Iskola és AMI Pedagógiai Programja
- Kodály Zoltán: Gyermekkarok (Zenei Szemle 1929. 2. sz.)